

## 7 Kasım 1863 tarihli Divan-ı Muhasebat Nizamnamesi

Mûcebince ‘Amel Oluna

Dîvân-ı Muhâsebât'ın sûret-i teşkîl ve tanzîmine dâ'ir takdîm olunan lâyihadır.

**Birinci Madde:** Devlet-i ‘Âlîyye'nin kâffe-i umûr-ı hesâbiyyesi için bir Dîvân-ı Muhâsebât teşkîl ve tanzîm kılınmıştır.

### FASL-I EVVEL

#### Dîvân-ı Muhâsebât'ın vezâ 'if-i mürettibesi ve sûret-i tertîbiyyesi beyânındadır

**İkinci Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât usûlen îrâd ve masrafı muhâsesini ‘arz itmeğe mecbûr olan kâffe-i devâ'ir ve me'mûrînün virdükleri muhâsebâtı rü'yet ve tedkîka ve Hazîne-i Mâliye'ye bilâ vâsıta merbût olan bi'l-cümle mal sanduklarının teftîşine ve Maliye Hazînesi'ne doğrudan doğruya mensûb olan mal me'mûrlarını intihâba ve lede'l-iktizâ bunların ‘azl ve tebdîlini arz ve inhâyâ ve muhâsebât-ı ‘umûmîyyelerini tedkîk ideceği devâ'ir-i mahsûsanın mal me'mûrlarına kusûr ve kabahat gördüğü halde mensûb olduğu dâ'ire'ye ve mülkiye me'mûrlarında umûr-ı mâliye ve tahsîliyece kezâlik töhmet ve kusûr görüldüğü halde Bâb-ı Âlî'ye beyân-ı hâle ve umûr-ı mâliye'ye dâ'ir icrâ-yı muhâkemâta me'mûrdur.

**Üçüncü Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât'ın me'mûriyeti bi'l-cümle devâ'ir me'mûrlarının ta'yîn olunacak sûret ve evkatda virmeğe mecbûr olacakları hesâbları tedkîk ve rü'yet etmek ve bu sûretle saltanat-ı seniyyenin müttehizi olan usûl-i idâre-i mâliyyenin hâvî olduğu kavâ'id-i ‘umûmîyyeye her taraftan ri'âyet ve her hangi nevi' olursa olsun mal me'mûriyetine ta'yîn olunanlar tarafından kavânîn ve nizâmât-ı câriyeye ve ta'lîmât-ı vâkı'aya temâmiyle tevfik-i hareket olunub olunmadığı ve mesârifâtın îfâsıyla vâridâtın tahsîl ve istîfâ'sı maddeleri sûreti muntazamada icrâ' ve idâre me'mûrlarına teslîm olunan mebâliğ mahalline sarf ve i'tâ' idilüb idilmediğini tahkîk-ü taharrî eylemek ve Devlet-i ‘Âlîyye'nin maktû'an ihâle olunmuş olan vâridâtlarının mültezimleri ile hazîne-i celîle beyninde olan münâza'âtı rü'yet ve muhâkeme eylemekdir ve bununla beraber Dîvân-ı mezbûr umûr-ı hesâbiye-i Devlet-i ‘Âlîyye'nin ıslah-ı hâli zımında cümle-i efkâr ve mütâla'âtını dahi ta'yîn olunacak sûret ve evkatda ‘arz u beyân idecektir.

**Dördüncü Madde:** Devlet-i ‘Âlîyye'nin kâffe-i umûr-ı hesâbiyyesi Dîvân-ı Muhâsebât'ın dâhil-i dâ'ire-i me'mûriyeti olup dîvân-ı mezkûrun inzimâmı re'y ve ma'lûmâtı olmadıkça hiçbir dâ'irede usûl-ı muhâsebece bir gûnâ ta'dilât ve tağyirât icrâ' olunmayacaktır.

**Beşinci Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât bir re'îs ve yedi nefer a'zâdan mürekkeb olup a'zâdan biri re'îs-i sâni ve biri Dîvân-ı Muhâsebât'ın başkâtibi olacaktır ve tedkîk-i muhâsebâta

ta'yîn kılınmak üzere dîvân-ı mezbûrun ma'iyetine ve muhâsebe mümeyyizi unvaniyle dört mümeyyiz ta'yîn olunacak ve ilerüde maslahatın iktizâsına göre taşralara lüzumu mikdâr müfettişler intihâb ve i'zâm edilecek ve bunların intihâbları dahi Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nin kabûl ve tasdîkine vâbeste olacaktır.

**Altıncı Madde:** Re'îs bulunan zât dâhil olmak şartıyla lâ-akall üç nefer a'zâ mevcûd olmadıkça Dîvân-ı Muhâsebât hiç bir madde hakkında karâr viremeyecektir ve herhangi vakt ârâ-yı tarafeyn mertebe-i musâvâtda bulunur ise cânib-i riyâsetden beyân olunan re'y mer'iyü'l-icrâ olacaktır.

**Yedinci Madde:** Re'is-i sâninin a'zâ-yı sâ'ireden farkı re'is-i evvelin gıyabı hâlinde bi'l-vekâle icrâ-yı riyâsetden ibâret olub evkât-ı sâ'irede me'mûriyeti diğeri a'zânın me'mûriyetinin aynıdır.

**Sekizinci Madde:** Muhâsebe mümeyyizlerinin esnâ-yı müzâkerâtda hâzır-ı bil-meclis olmağa salahiyetleri olub fakat bunlar i'tâ'-yı re'ye me'zûn değıllerdir.

**Dokuzuncu Madde:** Dîvân-ı Muhâsebe me'mûrları bâ-irâde-i seniyye nasb ve ta'yîn buyurulub isti'fa itmedikçe veyahud kânûnen 'azilleri lâzım gelmedikçe 'azl olunmıyacakları me'mûriyet fermân-ı 'âlîlerinde derc olunacaktır ve isti'dâdı bulunub da devletçe bir işe ta'yîn olunduğu halde nakli câ'iz olacaktır.

**Onuncu Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât'ın kâffe-i me'mûrîni tahlîf olunur.

**On Birinci Madde:** Re'îs bulunan zât Dîvân-ı Muhâsebât me'mûrlarına ve mesârif-i câriye ve umûr-ı tahrîriyyeye nezâret ider. Bu cihetle i'câbına göre me'mûriyet ve nezâretine müteferri' olan mevâdda mütâla'ât-ı mahsûsasını re'sen Makâm-ı Sadâret'e 'arz ü beyân eyler ve Dîvân-ı Muhâsebât'a 'âid olan bi'l-cümle umûr-ı icrâiyyenin mes'ûliyeti ana 'âiddir.

**On İkinci Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât'ın me'mûrlarından hal-i vukû'unda bir münâsibi tezekkür ve intihâb ile ânın icrâ-yı me'mûriyetini müsted'î bir kıt'a mazbata tanzîm ve 'atebe-i 'ulyâ-yı hazret-i pâdişâhîye 'arz ve istizân olunmak üzere Makâm-ı Sadâret-i 'Uzmâ'ya takdîm ider. Münhall olan a'zâlık mahallerine muhâsebe mümeyyizleri beyninde kesb-i temyîz ve temeyyüz edenler bi'l-istihkâk ta'yîn olunacaktır.

**On Üçüncü Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât'ın taşralara göndereceği müfettişlerin masrafı için iktizâ' iden mebâliğ Dîvânın ta'yîn ideceği mikdâra göre tahsîs ve ifâ olunacaktır.

**On Dördüncü Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât me'mûrlarının hiç birisi bilâ-ruhsat taşraya ve mahall-i sâ'ireye 'azîmet idemeyecektir ve bu bâbda ruhsat istid'â'sında bulunanlara cânib-i riyâsetden me'zûniyet i'tâ' olunabilüb, ancak bu me'zûniyet dahi nihâyet bir aydan ziyâde

müddet için olamayacak ve daha ziyâde müddet için zarûret-i hakîki hiss eylediği halde istihsâl-i irâde-i 'âlfyyeye muhtâc olacaktır.

**On Beşinci Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye a'zâsının sıfat ve imtiyâzına nâ'ildirler.

## FASL-I SÂNÎ

### Dîvân-ı Muhâsebât'ın Dâ 'ire-i Hukuku Beyânındadır

**On Altıncı Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât umûr-ı me'mûresine 'âid olan husûsâtda müstakildir.

**On Yedinci Madde:** Gerek hizmet-i aslîyye sıfatıyla ve gerek me'mûrîn-i mahsûsa sûretiyle olsun emvâl-ı mîriyyeyi ahz ü sarf iden me'mûrların muhâsebâtını tedkîk ve teftîş itmek Dîvân-ı Muhâsebât'ın farîza-ı zimmet-i me'mûriyetidir.

**On Sekizinci Madde:** Her Dâ'ire ve me'mûr muhâsebesinin nizâmen muayyen olan usûle tatbîkan tanzîm ve terkîm ile iktizâ' iden evrâk-ı musaddakasiyle berâber müddet-i mahdûde zarfında Dîvân-ı Muhâsebât'a takdîm eylemeğe mecbûrdur.

**On Dokuzuncu Madde:** Mal Me'mûrları tarafından muhâsebâtın tanzîm ve tebliğinde bir gûne imtinâ' veyahud te'ehhur vukû' bulur ise bu ma'kûle hareketde bulunan me'mûrun cezâ'-yı nakdî ile icrâ'-yı müca'zâtına ve i'câbı takdirinde mesârif-i vâkı'ası sâhib-i cünhaya âid olmak üzere me'mûr-ı mahsûs i'zamiyle henüz vürûd itmeyen muhâsebenin celb ve istihsâline Dîvân-ı Muhâsebât me'zûn ve muktedirdir.

**Yirminci Madde:** Muhâsebâtın ne müddet içinde tebliği îcâb edeceğini Dîvân-ı Muhâsebât ta'yîn eyleyecek ise de beher seneye 'âid olan mecmû'-ı muhâsebât-ı mîriyyenin tedkîkatı sene-i mezkûrenin ibtidâ'sından i'tibâren nihâyet altı mâh mürûrunda ikmâl olunmak lâzım gelecektir.

**Yirmi Birinci Madde:** Mal me'mûrlarından ve ashâb-ı de'âvîden birinin 'aleyhine olarak hükm ü i'lâmı mutazammın Dîvân-ı Muhâsebât'ın tanzîm eylediği mazbatanın yine dîvânca bir kerre daha rü'yet ve mu'âyene olunmasını me'mûr da'va sahipleri diğer senedât ve evrâk-ı musaddaka takdîmiyle istid'â eyledikde veyâhud bu sûreti re'sen dîvân-ı mezkûr murâd eylediği halde tekrâr rü'yet olunmak câ'iz olur. Ancak işbu rü'yet ve mu'âyene olunacak mazbatanın müte'allik olduğu me'mûra ve sahib-i da'vâya tebliği târîhinden itibaren nihayet üç mâh zarfında vukû' bulması lâzım gelir.

**Yirmi İkinci Madde:** Vürûd iden muhâsebâtın her birini Dîvân-ı Muhâsebât tedkîk ve îcâbı her ne ise hükm ider ve ol muhâsebeyi takdîm itmiş olan me'mûrun mensûb olduğu mal

sandığıyla iliřiđi olduđu tebeyyün eylediđi halde anı kat'eylemesini emreyler ve eđer me'mûr-ı mûmâileyh bakiyye-i hesâb olarak zimmetinde bulunan mebâliđi te'diye ve teslîm eylemiř olduđunu makbuz senedi ibrâz ile isbât idecek olur ise Dîvân-ı Muhâsebât cânibinden bir kıt'a berât-i zimmet senedi tasdîr ve i'tâ' olunur ve devâ'ir hakkında dahi kapanacak muhâsebe için berât-ı zimmeti mübeyyin kezâlik dîvân-ı mezkûrdan sened i'tâ' olunur.

**Yirmi Üçüncü Madde:** Dîvân-ı Muhâsebe'den hükm ü i'lâmı hâvî virilen mazbataların mahall-i aharda rü'yeti kâbil olamayup fakat hazîne-i celîle ile mültezimin ve müte'ahhidîn beyninde olan kâffe-i hukuk da'vâsının Meclis-i Vâlâ'da istînâfi câ'iz olacaktır.

**Yirmi Dördüncü Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât'ın dâ'ire-i hukûk'u târîh-i teşkîlinden mukaddem olan muhâsebâtın rü'yet ve tenkîhine dahi řâmildir.

## FASL-I SÂLİS

### Dîvân-ı Muhâsebât'ın Usûl ve Mu'âmelâtı Beyânındadır

**Yirmi Beşinci Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât'a bir muhâsebe geldiđi halde cânib-i riyâsetden mümeyyizlerin birine i'tâ' ve tetkîkatı icrâ' olunduktan sonra Dîvân-ı Muhâsebât'a takdîm kılınarak anın üzerine hey'etçe bi'l-müzâkere karâr virilir.

**Yirmi Altıncı Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât'dan hükm ü i'lâmı hâvî yapılub doğrudan doğruya veyahud maslâhatın mensûb olduđu devâ'ire virilüb bi'l-vâsita Makâm-ı Sadâret'e takdîm olunacak mazbatalar ahkâmı iktizâ'sına göre lede'l-'arz veyahud doğrudan doğruya buyuruldu keşidesi ile icrâ' itdirilir.

**Yirmi Yedinci Madde:** Bi'l-cümle mal ve idâre me'mûrları Dîvân-ı Muhâsebât'dan hükm ü i'lâmı hâvî tastîr olunub yedlerine vâsıl olan mazbatayı veyahud mazbata mucebince yazılacak emri ahz eyledikerini tahrîren beyân eylemeđe mecbûr olub içlerinden bu husûsda tecvîz-i teseyyüb ve ihmâl iden olur ise cezâ-yı nakdî ahziyle mücâzât olunur.

**Yirmi Sekizinci Madde:** Bir mal me'mûrunun tedkîk-i muhâsebesi birbirini müte'âkiben iki sene bir mümeyyize havâle olunamayacaktır.

**Yirmi Dokuzuncu Madde:** Her ayın âhîrinde başkâtib derdest-i rü'yet ve tedkîk olan veyahud mevki'-i müzâkerede bulunan muhâsebât ve sâ'ir husûsâtın bir kıt'a defterini yapub cânib-i riyâsete takdîm idecek ve bunların tesrî'-i ikmâline taraf-ı riyâsetden i'tinâ olunacaktır.

## FASL-I RÂBİ'

### Başkâtibin Vezâif-i Mürettebesi Beyânındadır

**Otuzuncu Madde:** Başkâtib esnâ-yı müzâkerâtda hâzır bulunub beher meclisin zabtını tanzîm ve a'zâ-yı mevcûdenin isimleriyle virilen karârları derc ve terkîm ider ve aharına

itdirildiği halde kendü imzasını dahi vaz' eyler.

**Otuz Birinci Madde:** Evrâk-ı vâridenin sûret-i cereyânını bundan böyle tanzîm kılınacak vezâ'if-i dâhiliyye ta'yîn ideceğinden başkâtib o vazîfeye tevfik-i hareket eyliyecek ve hilâfi hâlât vukû'unda mes'ûl tutulacaktır.

## FASL-I HÂMİS

### Mal Me'mûrlarıyla Bunların Sandıkları Hakkında Dîvân-ı Muhâsebât Tarafından İcrâ Olunacak Nezâret Beyânındadır

**Otuz İkinci Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât mal me'mûrlarının muhâkemesine me'mûr bir meclis olduğu misillü me'mûrîn-i mûmâileyhimin esnâ-yı me'mûriyetlerinde sandıklarının sûret-i muntazamada bulunmasına ve usûlen tutmaları lâzım gelen defâtiri nizâm-ı mahsûsa tatbîkan tutmalarına nezâret idecektir.

**Otuz Üçüncü Madde:** Bu husûs için Dîvân-ı Muhâsebât idare-i 'umûmîyyenin her kangı şubesine 'âid olursa ise olsun devletin bi'l-cümle emvâl-i mîrîyye sandıklarını lâ-akall senede bir kerre ve îcâbına göre daha sıkça teftîş itdirecektir.

**Otuz Dördüncü Madde:** İşbu teftîşden murâd taht-ı mes'ûliyetde bulunan mal me'mûrlarından her biri istihsâl ideceği emvâli vakt ve zamânî'yle tahsîl ve isti'fâ' ve medfûâtı nizâm ve intizâm üzere icrâ' ve mâsârifâtı vaktiyle deftere kayd ve imlâ' idüb itmediğini ve defterlerin nizâmına tatbîkan tutulub tudulmadığını ve fazla vâridâtın hakîkaten sandıkda nakd olarak mevcûd ve usûl-i mukarreresi vechle mahfuz olub olmadığını tahkîk eylemektir.

**Otuz Beşinci Madde:** Bir mal sandığı teftîş olundukda tahakkuk iden hâl-i hâzırını mübeyyin mazbatası dahi tanzîm olunmak lâzım gelecektir.

**Otuz Altıncı Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât'ın ma'îyyetinde müstahdem olan muhâsebe mümeyyizlerinden ve sâ'ireden emr-i teftîşe me'mûr olanlar cinâyet veyahud töhmete dâ'ir zahire ihrâç eylediği şeyi memleket meclisine 'arz u tebliğ ile îcâb iden mazbatasını tanzîm itdirecek ve bu sûretle tahakkuk eyliyecek cinâyet ve töhmeti yaptıracağı mazbatada zikr ü beyân itdirmekten sarf-ı nazar idecek veyahud memleket meclisi bihakkın beyân olunacak şeyleri yazmakdan imtinâ' eyleyecek olur ise, işbu cinayet veya töhmete müşârın nazarıyle bakılıb müfettişin veya hey'et-i meclisin ol sûretle mücâzâtı icrâ' kılınacak ve şu kadar ki müfettişle hey'et-i meclis arasında vukû' bulacak mübâyenetin tedkîkini müfettiş bulunanlar ka'zâda ise kürsî-i liva ve livada ise re's-i eyâlet meclislerine kaldıracak ve işbu mübâyenet re's-i eyâletde vukû' bulduğu sûretde hakîkatini müfettiş-i re'sen Dîvân-ı Muhâsebâta bildirecektir ve eyâlet meclisi dahi keyfiyet-i mübâyeneti bâ-mazbata 'arz ve iş'âra mecbûr olacaktır.

**Otuz Yedinci Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât umûr-ı hesâbiyelerinden ‘azli mûcib töhmeti zuhûr iden mülkiye me'mûrlarının lüzûm-ı ‘azlini Bâb-ı Âlî'ye ‘arz ve inhâ' idecektir.

**Otuz Sekizinci Madde:** Müfettişler birbirini müte'âkiben iki def'a bir mal me'mûrunun tedkîk-i muhâsebâtına ta'yîn olunamayacaktır.

**Otuz Dokuzuncu Madde:** Dîvân-ı Muhâsebât mal me'mûrlarının sûret-i intihâbına dâ'ir bir kıt'a nizâmname lâyihası tanzîm ile Bâb-ı Âlî'ye takdîm idecektir.

**Kırkıncı Madde:** İdâre-i umûr-ı mâliyye dâ'ir müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan bi'l-cüme irâde-i seniyye ve ittihâz olunan kararlar ile sâ'ir ahkâm-ı ‘umûmîyye ve husûsiyye Dîvân-ı Muhâsebât'a tebliğ ve iş'âr olunacaktır. Fî 25 Cem'âziye'l-evvel sene 1280 ve fî 26 Teşrîn-i evvel sene 1279/7 Kasım 1863. **BOA, İ. DÜİT, Nu. 59/6.**

(Mühür) Meclis-i Ahkâm-ı Adliye”

دیوان محاسبانک صورت نسکین و نظیمت دار نقیم انظم بودور

۴۳

برنج ماده دولت عبدلك كاخا امور هابیس اجوده بر دیوان محاسبات نسکین و نظیم قننر

فصل اول

دیوان محاسبانک در نقیم مرتبیس صورت نسکی یا نه در

\*

اگرچه دیوان محاسبات اصولاً ابراد و صرف محاسباتی عهداً بیگم بود اوله كاخا دولت و دولتیک و بر دیوان محاسبات رزیه نسکین  
و رزیه محلیه بد واسطه مربوط اوله باشلماک حسب قدریک تقسیمه و مالیه خزینه سه طوعیه سه طوعیه نسکین اوله مال مغولری آقام  
دری اولقضا بودری عزال دینی عهد و انطام و حسابات عمومی در نقیمت و خزانه دولت و مال مغولری کشور و قباوت  
که در یکی حاله نسکین اولین باشه و یکدیگر مغولری اصولیه و یکدیگر که در آنوقت و صورت کورلی حاله با حیسب یا به دیگر امور  
مالیه در آن اجزای کاکانه مغولری

او همچنین دیوان محاسبانک مغولری بالجمده دولت ما مغولریک تقسیمه اولرجه صورت و اوقاف و دیگر مجبور اولرجه صابری قویوه  
در رزیه اتیک و در صورت سلطنت نسکین تجویزی اوله اصول اداره مالیه کک حاوی اولین قواعد عمومی و هر طرفه رعایت نقیم  
نوع اولر  
و در اوقاف مالیه تقسیم و در آنک محسب و استقانی ماده در صورت مشروطه اهل اداره مغولری نسکین انظمه مبالغه کک صریحاً در  
اولر یکی تقسیمه در کک ایملک در دولتیک عظمها اهل اولر اولر وار دایره مغولری ایله خزینه جدید قنن اولر سنا کک رزیه  
و یکدیگر ایملک دیوان مغولری امور هابیس دولتیک نسکین اصلاح حاله نسکین جمله اوقاف دولت لغای رهن تقسیمه اولر  
صورت و اوقاف عهد بر یا به ای حکم

در برنج ماده دولت عبدلك كاخا امور هابیس دیوان محاسبانک داخل و اقل سعیدیه اولرجه دیوان سنکین و تقسیم رأی و معقوله  
اولرجه هر انفرده اصول کک به بر کونه تعدیوت و غیرات اجلا اقریه هجه

بنسبت دیوان محاسبات برنجی در نقیمت انضمامه کک اولرجه اعضا در کک برنجی دیوان محاسبانک کک  
اولر هجه و تقسیم حسابیه قیسه اولر دیوان زبورک معینه و کک مجری عنایت و درت مجتمه تقسیمه اولرجه و اولر  
شکسته اولر هجه کوره کوره لر دم مقدار مفتدا احتساب و اعظام ایله کک و بزرگ احتیاجی در مالیه که درت حیسب  
قول ناقصه تقیمه و اجتهاد اولر هجه

انجمن شاهه رئیس پورنامہ ذات داخل اولیٰ شریعہ مذاقل ادج نفع اعضا موجود اولیٰ دیوانہ حسابات بھی چارہ ہفتہ ذرا  
دیج مہ جگہ دھتھن وقت آری لہضہ رہہ سادہہ ہونواریں جانب ریاستہ بہ لفظہ آری عرض اولیٰ اولیٰ ہفتہ

پنجی ملکہ رئیس تائیک اعضای سالی رہہ ذق رئیس اولیک غیبہ جائدہ ہونواریں جانب ریاستہ حسابات اولیٰ اولیٰ  
سال رہہ مہواریں ریکر اعضای ایک مہواریں مہواریں

سکریٹری ملکہ محاسبہ مہواریں آسای مذاکراتی صفہ بالکل اولیٰ اولیٰ مہواریں اولیٰ مہواریں آری مہواریں مہواریں

مہواریں مہواریں دیوانہ محاسبہ مہواریں با ادارہ سید نصیبہ لہضہ جریلوہا استغفا تیرکدہ و با فرقہ نونا عزادری ہونواریں  
عزل اولیٰ مہواریں مہواریں و زمانہ علیکدہ ذوق اولیٰ ہفتہ و اسنادی ہونواریں و ذوق لہضہ لہضہ اولیٰ مہواریں مہواریں

اولیٰ ملکہ دیوانہ محاسباتیک کافی مہواریں تکلیف اولیٰ

اولیٰ مہواریں رئیس پورنامہ ذات دیوانہ محاسبات مہواریں مہواریں مہواریں و مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں  
مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں  
مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں

اولیٰ مہواریں دیوانہ محاسباتیک مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں  
مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں  
مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں

اولیٰ مہواریں دیوانہ محاسباتیک مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں  
مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں

اولیٰ مہواریں دیوانہ محاسباتیک مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں  
مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں

اولیٰ مہواریں دیوانہ محاسباتیک مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں مہواریں



فصل نهم

درباره حسابات داره حقارت بیانیه در

اولین شماره درباره حسابات امر ما مورده سنه هجری اوله هضمانت مستقره

اوله فرجه کون خدمت اعلیٰ حضرت و کون مغربه محضه صورتی از سوله مالی میریه اخذ و صرفایه مغربون حسابی  
فرجه و تقسیماتک درباره حسابک فرجه رفت مغربیه

اوله فرجه کون هرگاه دستوریه سنه نقد ما معینه اوله احواله تطبیقا تطبیق و ترتیب اتم اقتضایه اوله صرفه  
بار دست گذوده طرفی درباره حسابات تقدیم اتمک مجبورده

اوله نقدی فرجه مال مغربون طرفی سنه حسابات تطبیق و تبیینده بکونه اقتناع و با هود تا فرد و غیره بر این بوقلمون حرتی  
مغربون برای نقدی اتم اجرای مجازانه و ایجاب تقدیریه مصارف واقعی صاحبیه کوبه هاندا اوله اوله اوله اوله  
اعراضیه کون و درود اتمیه حسابک جلب و اختصاصه درباره حسابات مازوده و مقصدده

پدرین شماره حساباتک خدمت اتمیه تبیین ایجاب ایچ کلین درباره حسابات تعیینیه حاکم اوله برنده هاندا اوله مجموع  
حسابات میریه کون تقیقا سنه مذکورده نیک ایستاده اعتباراً ثابت اتم ماه مردی اتم اوله اوله اوله کلیمه

پدرین فرجه کون حال مغربون و حساب و عاریه به نیک علیونه اوله حکم و اعدیس منضمه درباره حسابات تطبیق اتمیه  
مطابق نیک به دیوانچه برکه نگاه روزه و معاینه اتمیه مغرب و درخواص صحتی دیگر منصات دارونه محصودم تعیینیه  
استها اتمیه درباره صورتی اساساً درباره مذکور مارا اتمیه حاله تکام روزه اوله جانز اولور انچه استیو  
روزیه و معاینه اوله جوبه مطابق نیک تقیقا اوله مغرب و حساب و عاریه تبیین تا تعیینیه اعتباراً ثابت اتم ماه طرفی و غیره  
لازم کلیمه

پدرین شماره کون درودایه حساباتک هر یکی درباره حسابات تقویه و ایجاب هاندا حکم اتمیه اوله اوله اوله  
منسوب اوله نیک صحتی اتمیه اوله نیک تبیینیه حاله انه قطع اتمیه اتمیه و اگر مغربون بر این بقیه حساب اوله  
رفیق بقیه باقی نیک و تبیین اتمیه اوله نیک منضمه سنه اتمیه اتمیه اثبات ایچ حاکم اولور اوله درباره حسابات هاندا نیک اتمیه  
زمت سنه نیک اتمیه اولور و درواز هاندا و نیک قیاسیه میریه کوبه اتمیه اتمیه اتمیه کون درباره مذکورده نیک طرفی و غیره

پدرین شماره کون درباره میریه حکم و اعدیس هادی و بریمه مطابق نیک کلین اتمیه نیک قابل اوله میریه قطع غرضیه جدید اتمیه  
منزیمه و مشهوره نیک اوله کافر حقوقه و عارضاتک کون و اتمیه امتیازاتک هاندا اوله حقیقه



یازم در پنجم ماده درباره محاسباتک دائم حضرت تاریخ تکلیف به مقدم اول محاسباتک رؤیت و تخیل رضی الله

فصل ثالث

درباره محاسباتک اصول و معونه بیان می در

یازم پنجم ماده درباره محاسبات بری سه کندی حاله جانب ریاسته منبرک بریه اعظمه در قبقاته اجزا اوله قدره حکم اوله  
محاسباته تقدیم قدره اوله اوله تخیل با مذاکره قراره در پاپور

یازم پنجم ماده درباره محاسباته حکم و اعدوس هادی یا یویوب طوغریه طوغریه و یا خود صحتک منسوب اولین و اولین  
در یویوب با واسطه مقدم صدارت تقدیم اوله صبه مضطربه لرا حکام من اقتضات کوره لری العصبه و یا خود طوغریه طوغریه  
جبر لری کسبه سبیل اجزایه در پاپور

یازم پنجم ماده با جمله مال و اداره معنوی درباره محاسباته حکم و اعدوس هادی لری اوله یازم و اصل اوله  
مضطربه و یا خود مضطربه موجب یا لری صبه لری اخذ اید کندی تقریباً یا به ایلم کجور اولوب ایچیرنده بوخصه صبه یوزنیه  
و الحال اید به اوله لری جزای نقدی اخذیم مجازات اوله

یازم پنجم ماده بر حال معنوی تک نه قیوم می بهی بر بری متعاقباً ای سنه بر منبره حواله اوله می جمله

یازم پنجم ماده لری اوله اخذ با کتاب در دست رؤیت و تخیل اوله و یا خود موقع مذاکره ده بفره محاسبات  
و سانه حضرت محاسباتک بظنه و تخیل یا یویوب جانب ریاسته تقدیم ایچ جمله و بوندک تبریح امکانه طرف ریاسته اعنا اوله مقدمه

فصل رابع

باسه کتابک دفع نف مرتبه می یازم در

اوله پنجم ماده باسه کتاب انامی مذاکره ها خبر اولوب بهر جمله ضبطی تنظیم و اعضای موجوده تک کسبه و یازم  
فراری درج در قیوم ایچ و آخرین اید بر لری حاله کذا و مضامین رضی و تنظیم ایچ

اوله پنجم ماده اوله داره تک صورت جریانی بوند بهر جمله تنظیم قدره دفع نف را خیر تقیه ایچ جمله  
باسه کتاب اوله تنظیمه توفیه حرکت ایچ جمله و خروج حالات و وقوعه منول لمونیم جمله

فصل خامس

مال معور لزم بودنك عند قری هفتده دیوانه محاسبات طرفه

اجرا اوله هجه نفر است بیا نه در

اوله پنجم ماده دیوانه محاسبات مال معور لزمك محاسبه معور مجلس اولین مظلوم معور به من ایستک آنای معور تندرده  
عند قری هجرت منظره ده نوشته و اصولاً طرفه لزم كند و فازی نفع هم مخصوصاً طبقاً طرفه لزمك است بجهت  
مغیر

اوله پنجم ماده بر طرفه من كجه دیوانه محاسبات اداره عمومی نك هفتده شعبه عامه اوله لزمك اوله دوندك بجهت اول  
میر هفتده لاقن سه ره بر كج و ایجاب كوره دهها صیغه نقیسه اینجه بجهت

اوله در دهم ماده استون نقیسه مراد تحت مسؤلیه بجهت مال معور لزمك هر كی استصالح اینجهلی اموال وقت و نیک  
نقص و استیفا و دفعه نفع و استقام اوله در اجراء و صافخانه و قسیم و تره قید و اصلاح و استیفا و نیک و در نك  
نفع منطبقاً طرفه لزمك و دفعه دار داتك حقیقه هفتده نقیسه لزمك موجود و اصول مغیره كس و در  
مغیر اوله اولین نقیسه كجهت

اوله ششم ماده بر مال هفتده نقیسه اوله دفعه نقیسه بره حال هفتده منبیه منطبق بر وضع نیک اوله لزمك كجهت

اوله پنجم ماده دیوانه محاسبات معینه مستخدم اوله می سه بجز لزمك و سایر در امر نقیسه معور اوله هفتده هفتده  
نعمه داره هجهت اخراج اجیدی شکی محکمه عصبه و تبلیغ ایل ایجاب برده منطبق بر نیک اینجهت كجهت و در صورت تحقق  
اینجهت هفتده هفتده یا برده هفتده منبیه در دیوانه اینجهت كجهت صرف نظر اینجهت كجهت و هفتده محکمه مجلس  
بیا اوله هجهت شری یا منبیه استماع اینجهت كجهت اوله لزمك است هفتده هفتده مشارك نظر لزمك با قبول منقض و هفتده  
محکمه اوله لزمك مجازاً اجرا نقیسه و شوقه كجهت هفتده هفتده هفتده و هفتده هفتده هفتده هفتده هفتده هفتده  
بجهت نقیسه لزمك لزمك اوله لزمك رأس ایستك كجهت قادر به هجهت و استو هفتده رأس ایستك و هفتده  
عند قری هفتده نقیسه رأس دیوانه محاسبات برده كجهت و ایستك مجلس وضع کیفیت هفتده هفتده هفتده هفتده  
گورا اوله هجهت

اوله پنجم ماده دیوانه محاسبات امور هفتده لزمك عزلی موجب نمانی ظهور ایده منبیه معور لزمك لزمك عزلی  
با هفتده هفتده و اینجهت كجهت

اوله پنجم ماده هفتده بر بر نیک متعاقباً اینجهت دفعه بر مال معور لزمك نقیسه هفتده نقیسه اوله لزمك هفتده

ادوز طغزنجاره دیوانه محاسبات سال معور ربیع صورت انتخابه وانه بظلم لفظ نامه لیکسن پنجم الم باب عالیه  
نقدیم ایس حکم

زنجاره اداره امور عالییه وانه متعلقه و شرفصود بریدیه با محمد زاره سینه و اختلافه قراره ساز احکام  
عمومیه و خصوصیه دیوانه محاسباته تبیع و اشعار اولزه بقدره چهاره اول اولایه و ایس برده اولایه

